ఘనోదయం

"అయ్యో! పాపం!"

"వయసులో దే!"

"ఇక్కడికెలా వచ్చిందో!"

"ఏవరమ్మాయో, ప్చ, ప్చ,"

"ఎలక్ట్రిక్ షాక్ అంటారేంటండీ, కొట్టొచ్చినట్టు కనబడుతుంటేనూ!"

"రోజూ యిలాంటి ప్రమాదాలెన్ని జరగడం లేదు. అయినా ప్రభుత్వానికి దొర లెక్క, ఏమా!"

"వెధవ్వర్షం! మూడురోజుల్నుంచి ఇంట్లో అడుగు బయటపెట్టనివ్వకుండా చావగొడ్తుంది."

—ఇలా ఎవరిష్టమొచ్చినట్టు వాళ్ళు మాట్లాడుకుంటున్నారు. వివరాలకోసం ఒకొర్నొకరు ఆతృతగా ప్రశ్నించుకుంటున్నారు. ఎవరికీ సరైన సమాధానం దొరికినట్టు లేదు. అప్పటికి మూడురోజుల్నుంచి కుండపోతగా వర్షిస్తోన్న ఆకాశం అప్పుడే కాస్త విశ్రాంతితీసుకున్నట్టుంది. వర్షం మూడురోజులూ ఎక్కడెక్కడో తల దాచుకున్న పశువు ఒక్కొక్కటి బయటికొస్తూ, కోలాహలంతో తిరిగి మేతకై బయల్దేరాయి. మురుగుకాల్వల్లోని నల్లనీరు కొంచెం కొంచెం తాకుతుంటూ ఏ పాతాళగంగలో చేరుకుంటుంది. చెట్లనుంచి రాలిన ఆకుల్తోనూ, తినివిసిరేసిన విస్తళ్ళతోనూ, బురద బురదగా వీధులన్నీ గందరగోళంగావున్నాయి. ఎదురుగాకన్పిస్తోన్న ఆ యువతి శవం మీద ప్రక్కనేవున్న వీధి ఎలక్ట్రిక్ స్తంభం వైర్లు తెగిపడున్నాయి, శవం వెల్లకిలా పడుంది. బిగువైన శరీరం - వర్షంలో తడవటంవల్ల శరీరానికి అతుక్కుపోయిన దుస్తులు - పరిపూర్ణ యౌవ్వనంతో, బంగారంలా మెరిసిపోతోన్న అందమైన గుండ్రటి ముఖం - అక్కడ చేరిన వారందరి హృదయాన్ని ఆకర్షిస్తున్నది. చూస్తున్న వారంతా, ఆ యువతిపట్ల సానుభూతి చూపడం తప్ప, ఎవరూ దగ్గర కెళ్ళడంలేదు. ఇంతలో పోలీస్ "వాన్" పెద్ద శబ్దం చేసుకుంటూవచ్చి ఎలక్ట్రిక్ స్తంభానికి కొంచెం దూరంలో ఆగింది. అందులోంచి ఒక ఇన్‌స్పెక్టర్, యిద్దరు కానిస్టేబుళ్ళు దిగారు. ఒక్క పదినిముషాల్లో తమకు కావలసిన వివరాలన్నీ సేకరించుకున్నారు. ప్రమాదవశాత్తు ఎలక్ట్రిక్ వైరు తగలటంవల్ల చనిపోయినట్టు రిపోర్టు రాసుకున్నారు. మరో అయిదు నిముషాల్లో ఆ యువతి శవంతో "వాన్" అక్కడ్నుంచి కదిలి వెళ్ళిపోయింది. అంతటితో అక్కడ పోగైన జనం రద్దీకూడా క్రమంగా తగ్గిపోయింది.

గోడ చాటుకొని బీడీ కాల్చుకుంటున్న కాముడు జరిగిందంతా చూశాడు. తేలిగ్గా వూపిరి పీల్చుకున్నాడు. చిన్నగా నవ్వుకున్నాడు. బీడీని చివరకంటా కాల్చి, కొత్త బీడీని ముట్టించాడు. చేతిలోవున్న సంచిని మారు సర్దుకొని నడక సాగించాడు. రెండడుగులు ముందుకేసి, అప్రయత్నంగా వెనుదిరిగి చూశాడు. గురవారాయుని బంగళా వెలవెలపోతోంది. కాముడి కెందుకో గుండె గుభేల్ మంది.

2

"కాముడూ!"

"వస్తున్నా దొరా!" తొట్రుపాటుతో కాముడు గబగబా మేడ మెట్లెక్కి గురవారాయుడి దగ్గరగా వెళ్ళాడు. చేతులుకట్టుకొని నిలబడ్డాడు.

"ఎవర్రా అది!" ఈజీచైర్లో పడుకొని చుట్టకాలుస్తూ కీచీగాఅడిగాడు గురవారాయుడు. అరవైకి ఏభై యేళ్ళున్నంటాయ్. మనిషి దృఢంగా బలంగా వున్నాడు. తల వెంట్రుకలు మాత్రం అక్కడక్కడా నెరిశాయ్...

"అదేదొరా! ఇంకా సరిగ్గా చెప్పలేదు. ఏదో దూరం వూరట. ఆ పిల్ల షాక్ పాలితో

కలిసి. కొంతకాలం కొంతం పనిచేసి యీ వూరొచ్చిందట. వారం రోజుల్లో పని పూర్తి చేసుకొని ఈ వేళ వూరెళ్లిపోయేముందు బజార్లో సామాను కొనుక్కోడానికి అందరూ వెళ్తే అక్కడ అమ్మాయి తప్పిపోయిందట. అప్పట్నుంచీ వాళ్ళ వారి గురించి వెదుకుతూ మన యింటి గుమ్మంముందు వర్షంలో నిలబడి ఏడుస్తుంటే—పాపం కదా అని నేనే లోపలికి తీసుకొచ్చాను దొరా!" అన్నాడు కాముడు, చేతులు నులుపుకుంటూ

గురవారాయుడు ఈజీ ఛైర్లోనుంచి పైకి లేచాడు. మెట్లచివరిదాకా వచ్చి కిందికి చూశాడు. కింది గదంతా మసక చీకటిగా వుంది. ఎలక్ట్రిక్ కనెక్షన్స్ తెగిపోడంవల్ల గదిలో కొవ్వొత్తి మాత్రం గుడ్డిగా వెలుగుతోంది. ఆ మసక చీకట్లో ఆ యువతి గోడకానుకొని, రెండు చేతులూ గడ్డంకింద పెట్టుకొని చలికి వణికి పోతోంది

[illegible] పేజీలు త్రిప్పాడు — అది పత్రిక "మైదానం!" చదువుతూవచ్చి [illegible] చదవసాగాడు

ఇంతలో కిందిగదిలోంచి, "అమ్మో!" అంటూ కాముడు పొలికేక పెట్టాడు. గురవారాయుడు త్రుళ్ళిపడి, గబగబా కిందికి దిగివచ్చాడు. కాముడి తల్లోంచి రక్తం ఏకధారగా కారిపోతోంది. ఆ వరదం [illegible] కాముడు రెండు చేతుల్తోనూ తలను గట్టిగా పట్టుకున్నాడు. గురవారాయుడు దృష్టి మరల్చాడు. ఆ యువతి తాళం వేసున్న గుమ్మం తలుపుల్ని తియ్యడానికి విశ్వప్రయత్నం చేస్తోంది. ఆ మసకచీకట్లో గురవారాయుడు జరిగిందంతా క్షణంలో గ్రహించేశాడు

"కాముడూ! ఏమిటిదంతా!" ఉరుములా గర్జించాడు గురవారాయుడు. ఆ వృక్తి ఆ యువతి పరుగెత్తుకొచ్చి గురవారాయుడి కాళ్ళు

శ్రీ శెట్టి లక్ష్మణరావు

"సరే! ఆ మూల పడుకోమను. వర్షం వెలిశాక అదేపోతుంది" అన్నాడు గురవారాయుడు. కాముడు తలూపుతూ, లోలోపల నవ్వుకుంటూ గబగబా మెట్లుదిగి వచ్చేశాడు.

రాత్రి పన్నెండు దాటిపోయింది వీధి దీపాలు లేనిరోడ్లు, కళ్లు పొడుచుకున్నా కానరాని చీకటి మసిపాతలా గోచరిస్తోన్నాయ్. వర్షం ఎడతెరిపి లేకుండా కుంభపోతగా కురుస్తూనేవుంది. వాన జల్లుల చిటపటలతో, కండ్లు మిరుమిట్లుగొల్పే మెరుపులతో, ఉరుములభీకరఘర్జనలతో ప్రకృతి వికృతంగా విలయతాండవం చేస్తోంది.

గురవారాయుడికెందుకో నిద్రపట్టలేదు. కుర్చీలో కూర్చొని దీర్ఘంగా ఆలోచిస్తున్నాడు. ఏమాలోచిస్తున్నాడో అతనికే తెలీదు. ఎర్రగా కాలుతున్న చుట్ట, అతని రెండు వ్రేళ్ళ మధ్య మృదాగా కాలిపోతోంది. బయట ఉరుముల మోత - వర్షంపడ్డంతో మరీ ఎక్కువైంది. లేచాడు. పుస్తకాల షెల్ఫుదగ్గరకొచ్చి చేతి కందిన పుస్తకొక్కటి తీసుకొ[illegible]

పట్టుకుంది; "బాబూ!...నన్ను......[illegible]...[illegible]..." ఏడుస్తూంది అమాయకంగా.

కాముడు అదిరిపోయాడు. శరీరం కంపించి పోతోంది. ఏం సమాధానం చెప్పాలో కాముడికి క్షణంలో తోచలేదు. కంగారు పడిపోయాడు. "ఏంలేదు దొరా! మీ గురించే. ఏర్పాటు చేద్దామని లేపాను. కాని...ఎదురుతిరిగింది, అంతే" అన్నాడు. తనేం చేస్తున్నాడో తనకే తెలీక. గురవారాయుడు చిన్నగా నవ్వుకున్నాడు మీసాల్ని సవరించుకొని, ఆ యువతివేపొక్కసారి చిరునవ్వుతో చూశాడు. అమాయకంగా ఆ పిల్ల గురవారాయుడికేసి ఏడుస్తూ చూస్తోంది.

"సరే! పైకి పైకి పంపించు!" అంటూ రివ్వున చకచక నడుచుకుంటూ వెళ్ళిపోయాడు. ఆ యువతి గుండెల్లో పిడుగుపడ్డట్టయింది. నిర్ఘాంతపోయి గురవారాయుడు వెళ్తున్నవేపే చూస్తూ వుండిపోయింది. గురవారాయుడు [illegible] దగ్గరగా వెళ్ళి, [illegible]

తీసి బిడ్డలకు షేక్‌హాండిస్తున్నారు. చేతుల్ని వదుపుకొని, బెడ్ మీద కూర్చున్నారు.

"వదులు, నీ చెల్లెలిలాంటిదాన్ని......" ఏడుస్తూ అరుస్తోందామె.

"మాట్లాడకుండా రా. లేకపోతే......" కాముడు ఒప్పించ ప్రయత్నిస్తున్నాడు.

గురవారాయుడు తృప్తిగా నవ్వుకున్నాడు. మరి కొన్ని సెకనుల చేతులను పులుముకొని మాటుగా పిలిచాడు. కిందినుంచి ఆ యువతి తిట్లూ, ఏడుపూ, శాపనార్థాలూ గురవారాయుడికి స్పష్టంగా వినపడుతున్నాయ్. చుట్ట వెలిగించి బయటికోమారు చూశాడు. ఆకాశం ప్రళయంలా విజృంభించింది. ఊరంతా గాఢాంధకారంలో మునిగిపోయివుంది. మంచి సమయమను కున్నాడు మనసులో. తలదిండు తల్లోకిలాక్కుని. కాముడు బలంగా నెట్టిన తోపుకి తట్టుకోలేక, ఆ యువతి నేరుగా గురవారాయుడిమీదకొచ్చి పడింది. కెవ్వున అరిచి పైకి లేచింది.

"జాగ్రత్త దొరా! పిట్ట చాలా పొగరుగా వుంది!" అంటూ తలుపులు మూసి బయట గొళ్ళెం పెట్టేశాడు కాముడు.

"అదిగో నీ క్కావలసినంత డబ్బిస్తాను. అల్లరి చేయకుండా రా!" అన్నాడు గురవారాయుడు పరుగెత్తబోతున్న ఆ యువతి చేయి పట్టుకొని.

"ఛీ!" అంటూ చాచి బలంగా కొట్టిందా యువతి.

"ఆఁ!" అంటూ గురవారాయుడు గబగబ నడిచి టేబుల్‌దగ్గరకు వెళ్ళాడు. టేబుల్ సొరుగు లాగి రివాల్వర్ బయటికి తీశాడు. "వస్తావా! రావా!" ఆ యువతి చెయ్యి పట్టుకొని మంచం మీదికి నెట్టాడు. లేవబోయిందామె. లేవడానికి వీలు లేకుండా రివాల్వర్ ఆమె గుండెల కానించి - వెలుగుతున్నకొవ్వొత్తినార్పేశాడు.

కింద అరుగుమీద కూర్చొని బీడీ కాల్చుకుంటున్న కాముడి మనస్సు పరిపరివిధాలా పోతోంది. తనకు దొరకని అనుభవం గురవారాయుడు పొందుతున్నందుకు అతని మనస్సు కుతకుతలాడి పోయింది. తలకుతగిలిన దెబ్బనో సారి తడిమిచూసుకున్నాడు. ఆ సమయంలో ఆ యువతి మీద చెప్పరానంత కోపొచ్చింది. తగినశాస్తే జరిగిందిలే అనుకున్నాడు వ్యంగ్యంగా నవ్వుకొంటూనూ. అయిదు నిముషాలు గడవక ముందే గురవారాయుడు చెమటలు కక్కుతూ అదరాబాదరాగా దిగొచ్చాడు. కళ్ళు తేలవురించి వున్నాయ్. కాలుస్తున్న బీడీని ఆర్పి, చటుక్కున పైకి లేచి - "ఏం దొరా!" అన్నాడు కాముడు.

"కాముడూ! కొంప మునిగింది, ఆ అమ్మాయి చచ్చిపోయింది!"

"ఆఁ!" అన్నాడు కాముడు అదిరిపోయి.

ఇద్దరూ మేడమీదకు పరుగెత్తారు. కాముడు మంచంమీద పడున్న ఆ యువతికి దగ్గరగా వెళ్ళాడు. నాడి పట్టుకొని చూశాడు. ఆడ్డం లేదు. అయోమయంగా గురవారాయుడికేసి చూశాడు.

"బహుశా రివాల్వర్ చూపించినప్పుడు హార్ట్ ఫెయిలయివుంటుంది" అన్నాడు గురవారాయుడు నెమ్మదిగా. అలా అంటున్నప్పుడు అతని గొంతు జీరోయింది. ఏంచేయాలో తోచక దిగులుముఖంతో కుర్చీలో కూలబడి పోయాడు.

"చాలా పొరపాటు జరిగింది కాముడూ! నేనెంత పాపపు, నీచమైన పనిచేశానో యిప్పుడర్థమైంది!" అన్నాడు వచ్చే దుఃఖాన్ని అపుకుంటూ.

కర్కశమే కాని, కరుణ తెలీని గురువారాయుడు కొద్దిక్షణాల్లో మారిపోవడం కాముడికి ఆశ్చర్యాన్ని కల్గించింది. ఒక నిముషం మౌనంగవుండి, "తీరా జరిగిపోయిందేదో జరిగిపోయింది. ఇప్పుడీ శవాన్ని ఏదో ఒకటి చెయ్యకపోతే తర్వాత పీకలమీదకొస్తుంది!" అన్నాడు కంగారుగా.

"కాముడూ! నా బుర్రేమీ పనిచెయ్యడం లేదు! త్వరగా ఏదోటి చెయ్యి" అన్నాడు కంపించిపోతూ - రెండు చేతుల్లోనూ తలపట్టుకొని. కాముడో క్షణం తీవ్రంగా ఆలోచించాడు. గబగబా నడిచి కిటికీ దగ్గరకొచ్చాడు. మూసివున్న అద్దాల కిటికీగుండా బయటికి చూశాడు. ప్రపంచంమీద గాలివాన మరి

ప్రకాశింపచేసినట్టుంది. గాఢాంధకారం లోకాన్ని దావలా చుట్టేసింది. కాముడు పెద్ద పెద్ద అంగలేసుకుంటూ తిరిగొచ్చాడు.

"దొరా! మంచి ఉపాయం. ఈ శవాన్ని ఎలక్ట్రిక్ స్తంభంక్రింద పడేసి, తెగిపోయిన వైర్లు కొన్ని ఆమె మీద పడేలా చేస్తాము. తెల్లపొద్దున్న ఎవరైనా చూస్తే ఎలక్ట్రిక్ షాక్ వల్ల చచ్చిపోయిందనుకుంటారు" అన్నాడు గబగబా. గురవారాయుడు మౌనంగా తలూపాడు. మరి పదినిముషాల్లో కాముడు పని పూర్తిచేసి, తడిసి ముద్దయిన బట్టలు మార్చుకొని పైకి వచ్చాడు. గురవారాయుడు రెండు చేతుల్తోనూ ముఖాన్ని కప్పుకొని చెప్పరానిబాధతో వూగిసలాడి పోతున్నాడు. కాముడు ఆరిపోతున్న కొవ్వొత్తిని తీసి, మరో కొవ్వొత్తిని వెలిగించాడు.

"దొరా!" అంటూ గురవారాయుడి దగ్గర కొచ్చాడు. గురవారాయుడు తలెత్తి కాముడి ముఖంలోకి సూటిగా చూశాడు. అతని కళ్ళ ల కన్నీటి చుక్కలు టప టపా రాలి, నేలకొరిగి పోయాయి.

"దొరా!" ఆశ్చర్యంగా చూశాడు కాముడు. గురవారాయుడు పలకలేదు. మెరుస్తున్న ఆకాశం కేసిచూస్తూ వుండిపోయాడు. ఏవేవో ఆలోచనలు మనస్సును సుడిగుండంలా తిప్పేస్తున్నాయ్. కాముడు నెమ్మదిగా గురవారాయుడి కాళ్ళదగ్గర చతికిలబడ్డాడు. ఇద్దరి మధ్య నిశ్శబ్దం చోటు చేసుకుంది.

తెల్లారి అయిదయింది. నెమ్మదిగా వర్షం తగ్గు ముఖంపట్టింది. ఇంతలో కిందినుంచి తలుపుల్ని దబదబా బాదుతున్న శబ్దం వినిపించింది. కాముడు ప్రక్కనదీ పైకి లేచాడు. గురవారాయుడికి కంగారు పుట్టుకొచ్చింది. "కాముడూ! ఎవరో తలుపు కొడుతున్నారు చూడరా!" అన్నాడు లోపం కంగారును బయటకు కనబడనీకుండా.

"పోలీసులేమో దొరా!" అన్నాడు కాముడు పెదవి నములుతూ.

"పోలీసులా!" అంటూ ఒక క్షణం అలాగే వుండిపోయాడు. తలుపు కొడుతున్న శబ్దం మరీ ఎక్కువైంది. తత్తరపడుతూ గురవారాయుడు గబగబా కిందికి దిగొచ్చి తలుపులు తీశాడు.

"టెలిగ్రామ్ సార్!" అంటూ పోస్టుమాన్ టెలిగ్రామును గురవారాయుడికిచ్చి, సంతకం చేయించుకొని వెళ్ళిపోయాడు. గురవారాయుడు గబగబా వెలుగుతున్న కొవ్వొత్తి దగ్గరకొచ్చి చించి చదివాడు. "మదర్ డైడ్, స్టార్ట్ ఇమీడియట్లీ" అని వుంది.

"భగవాన్! నా పాపానికి ప్రతిఫలమా!" అంటూ దుఃఖాన్ని ఆపుకోలేక భోరున ఏడ్చేశాడు గురవారాయుడు. ఒక్క నిమిషం అయిందో లేదో గురవారాయుడు "కాముడూ కాముడూ!" అంటూ పిచ్చివాడిలా అరిచాడు.

"దొరా!" అంటూ భయపడుతూ దగ్గర కొచ్చాడు కాముడు

"కాముడూ! నే నిప్పుడే మావూరెళ్ళిపోవా

న్నావు. ఇకమీదట ఫ్యాక్టరీ పనిమీదగాని, మరే పనిమీదగాని తిరిగి యీ జీవితం మొత్తంగా మాత్రం ఈ వూరికి రాకు. ఈ రేళ్ళ ఈ బంగళానుకూడా అమ్మేస్తాను. ఈ పది సంవత్సరాలనుంచి నన్ను కనిపెట్టుకొని ఎంతో పనిచేశావు. ఇందుకోసి మూడు వేలు తీసుకొని నీ యిష్టమొచ్చిన చోటికి వెళ్ళిపో!" అంటూ గబగబా పైకి వెళ్ళి బేగ్ తీసి వందరూపాయల నోట్లు మూడువేలూ లెక్కబెట్టి కాముడి చేతుల్లో పెట్టాడు. మరోగంట గడవకముందే గురవారాయుడి బంగళాకు తాళాలు పడ్డాయి.

3

కాముడు తిరిగిన వూహల్లోంచి తేరుకొని బరువుగా వూపిరి పీల్చాడు. కొన్ని క్షణాల క్రితం ఆ యువతి శవం పడున్న స్థలంవేపు చూశాడు. ఎవరూ లేరప్పుడు జనం మామూలుగానే తిరుగుతున్నారు. బీడీ ముట్టించి గబగబా నడక మొదలెట్టాడు. రైల్వే స్టేషన్ చేరుకున్నాడు. తన వూరికి టిక్కెట్టు తీసుకొని రైల్లో కూర్చున్నాడు. అతని స్మృతిలో లక్ష్మి మెదిలింది. లక్ష్మి యిప్పుడెంత పెద్దదయిందో! పన్నెండేళ్ళ క్రితం. అప్పుడు లక్ష్మికి ఎనిమిదో ఏడు. తప్పులేని కారణంచేత, నిశ్చయించిన బాల్య వివాహం తప్పిపోవడంవల్ల లక్ష్మి పెళ్ళికి పరిపడ్డ దబ్బు తీరిపోతే మళ్ళీ యింట్లో అడుగు పెట్టనని అందరిముందు పలికి కోపంకొద్దీ బయటికొచ్చేశాడు తను. అంత చిన్నవయస్సులో అంతటి కసి ఎందుకు కలిగిందో తనకే తెలీదు. ఎక్కడెక్కడో తిరిగి తిరిగి ఆఖరులో గురువారాయుడి బంగళాలో స్థిరపడిపోయాడు తను. గురవారాయుడిచ్చిన మూడువేలతో లక్ష్మి పెళ్ళి ఘనంగాచెయ్యాలను కున్నాడు కాముడు.

రెండురోజుల్లో కాముడు వూరు చేరుకున్నాడు. పన్నెండేళ్ళ క్రితం చూసిందేమో వూరంతా ఎంతో కొత్తగా కనిపించిందతనికి. తను చిన్నప్పుడు చదువుకున్న వంతుల సీతారామయ్యగారి అరుగు బడి! పన్నెండేళ్ళ క్రితం ఎలా వుందో యిప్పుడూ ఆ అరుగు అలాగే వుంది. పాపం! సీతారామయ్యగారెలా వున్నారో! చిన్నప్పుడు ఆడుకున్న ఆటస్థలాలు ...చామంతిచెట్లు, ఆంజనేయ స్వామిగుడి గరిసెట్టు దగ్గరకొస్తుంటూ అన్నీ వరుసగా ఒక్కొక్కటి గుర్తుకొచ్చాయి. ఆ కాముడు [illegible].

బస్సు-ఆంటే కాము ఇంటిముందు ఆగింది. బండివాడికి డబ్బిచ్చి, పెంబి చేతోపట్టుకొని కాముడు ఇంట్లో అడుగెట్టాడు. లోపల్నుంచి ఎవరిదో సన్నని మూలుగు వినపడుతోంది. అది అమ్మగొంతు. "అమ్మా!" అంటూ కాముడు గబగబా వెళ్ళి తల్లిని కౌగలించుకున్నాడు. సుందరమ్మ ఒళ్లు జ్వరంతో కాలిపోతోంది. కళ్ళు పైకి లేవడం లేదు. నక్కి మంచంమీది పడుండి నెమ్మదిగా కళ్ళు తెరచి కాముడ్ని చూసింది. "అమ్మా! నేనమ్మా! కాముడ్ని...!" అన్నాడు నెమ్మదిగా కాముడు సుందరమ్మ ముఖంలోకి చూస్తూ.

"కాముడూ! వచ్చావా? లక్ష్మి... మన లక్ష్మి...!" సుందరమ్మ ఏదో పలుగుతున్నట్టుగా అందా మాటలు.

అప్పటికిగాని కాముడికి లక్ష్మి గుర్తు రాలేదు. "చెల్లేదమ్మా!" అంటూ అడిగా[డు] ఆత్రుతగా.

"కాముడూ! లక్ష్మిగురించేరా అమ్మ బెం[గ] పెట్టుకొంటూ!" అన్నారు, కొంచెం దూరంలో నిలబడ్డ పొరిగింటి రామయ్య.

"ఏమైంది రామా, లక్ష్మికి!" ఆత్రుతగా పైకి లేచి అడిగాడు కాముడు.

"అందరితోపాటే లక్ష్మి కూడా కోతల[కు] వెళ్ళిందిరా. వారం రోజుల పనిచేసి [illegible] గొచ్చేటప్పుడు పట్నంలోసామాను కొను[క్కు]దామని అందరూ కలిసి బజారు వెళ్లార[ట]. అంతే! ఎలక్ట్రిక్ షాక్ తగలడం వల్ల [illegible] పోయిందని విన్న పేపర్లో ఫొటో కూడా వేశారు!" అన్నాడు రామయ్యపై తు[illegible] కళ్ళొత్తుకుంటూ.

కాముడి వెన్నుమీద ఎవరో కొరడాతో చరిచినట్టయింది. గురవారాయుడి బంగళా... ఆ మసకచీకట్లో... ఆ యువతి... "ఏ చెల్లి దాన్ని —" అన్నమాటలు కాముడి చెవిలో మార్మోగాయి.

"లక్ష్మి!" అంటూ కాముడు కుప్పకూలిపోయాడు.